

DANI BLANCO

Iñaki Murua

BERTSOLARIA ♦

Eutsi goiari! Umoretsu beti

ZERGATIK ez diogu umorez Wertigoa sortzen eta gurean wertba egiteko aukera moduan erabiltzen? Sukaldean, ezkaratzean edo wertbarruan izan ezik, euskara erabiltzea wertan behera utzarazi nahi izan zuen hura, bai, beste gauza batzuen artean wertna hezur biak motz-motzak zeuzkan hura? Hark erabilitako formula berberak erabiliz abiatu da hau eta hark bezala, denok batera bere aurka jarri gaitu. Hori behintzat poztekoa da! Poztekoa, zer? Batera jarri izana zerbaiti buruz eta inoren aurrean. Inoren ala norbaiten? Berdin dio... kasu honetan!

Umorea pizteko modukoa da, bere burua zintz hotsak eta mukia dariola jarri arte, korridetan aztortzen omen den zezentzat daukanean ere! Non jarriko zezenaren tokian eta, jendaurreko aurreneko korridan akabatzen dituzten herrialdean; bere herrialdean... Wert-han! Eta publikoa “ole eta ole” ari zaion adardun modura, zer esan? Gure kulturaren, aspaldiko ohiturei jarraiki “oles eta oles” hartuko genukeen. Alde ederra dago, bere hiltzaile izango denari haizea eman edo bera animatuz babestu.

Izena ere, kausalitatea aizue (Joseina jar nezakeen baina ez zait atera...) Joseinazio, Joxixio, kottinazio, Inaxito dei ziezaioketen (euskaldunon graziaz) eta, Loiolakoaren zuraje ideologikoa geneetan txertaturik ekar zezakeen, amaren partetik. Imaginatu gure zezenak bigarren abizezera Irizar baldin balu... zer litzateke, iri-zahar (jostailuak ondo-ondotik moztu dizkiotena) ala zezen koskabriloduna?

Hori bai, gauza batean erdizka arrazoi eman beharrean nago: Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzari urte bat kendu nahi diolako. Zergatik? Pentsatu pixka bat eta esan, zer eta hezi derrigorrez, derrigor-tuta, *de rigor?* Badira bada limurtu, geureganatu, bategin (zuzentzaile ortografikoak banatuta jartzea eskatzen dit...), konkistatu, gozamen, poltsikoan sartu, aho zabalik utzi... Edo komeni, gomendio, aholkatu, desiragarri, on... etan hala ere, egin asmo duguna argi eta garbi adierazteko, *derrigorrezko hezkuntza*. Harrapa zak! Dena den, kontraesan bat badu, besteak beste, Wert jaunak, bere erreforma goitik behera ezartzeko, aurrez derrigorrezkoa zen urte bat wertederora botako du, atez ate bildu edo erraustu ala herra-hustu.

Bukatzeko, zorionak tokaio! Hire planei aurre egiteko denok aho-batez elkartzera lortu duk eta hori, komunikatzaile ona haizen seinale duk: denok lehengoan eta wertdin ulwertu diagu, hire nahien gaitetik daudela gure hizkuntza eta gure seme alaben heziketa.

Orain, asko eskatzea ez bada, zerbait bota ezak wertako, betiko, eta geurea den umoreari eusten laguntzeko modukoa. Awert, erraza daukak, nahi gabe ere okurrituko zaik hiri beste astakeriaren bat umore awertzalea areagotzeko, ezta? Eskwertuko diagu hire marka ppwertsonala euskara eta euskaldunak suspwertzeko eskaini izana? ■

DANI BLANCO

Itxaro Borda

IDAZLEA

Arraiki 2.0

MUSIKA derrigorrezkoa dut idazteko. Ideia bakar horrekin jaiki nintzen goiz batez: DJ Axularen melopea tektonikoak behar ditut bukatzen ari naizen ipuinaren giltzatzeko. Gaurko egunean, absurdoraino, ohitura hartua dugu kontsumitze-inpulsio bat nabaritu orduko sarera lehiatzeko, han eta hemen ditugun bezero-kontuak erabiliz. Begi kliska soilaz *elkar online* orrialdean nintzen Txitarro dantza-tokiko *master of ceremony* den Axular Arizmendiren lanak nire zestoan.

Ordaintzeko unean egoeraren zozolaz ohartu nintzen. Alabaina etxetik jaitsi eta lau urratsetan daukat Baionako Elkar

denda zabalik eta bertako langileen trebeziak baliatu naiteke gutziziatu bi CDak eskuratzeko. Horrela gainera, nazioarteko posta-gastuak baztertzen ditut, nahikoa zekena edo zuhurra naizelako dirua aipatzen hasiz gero. Fama halakoa dut bederen.

Ekonomiak egiteko eta eros-jaidurari berehala ihardesteko *gure desira* manipulatzeko dute merkatuen manitu erraldoiek. Ez dute besterik eskatzen hain zuzen *gure desiraren* meneko jartzea eta ondorioz... denetan saltoki txikiak zein handiak desgertzen dira banan-banan. ■

